

ע"פ 26471/04/16 - מדינת ישראל נגד אדהם אבו נג'מה

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ג 26471-04-16

לפני כב' השופט רפי כרמל, אב"ד
כב' השופט כרמי מוסק
כב' השופטת שירלי רנר

מדינת ישראל
באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

מעוררת

אדהם אבו נג'מה
ע"י ב"כ עו"ד מאיה גלעדי

נגד
המשיב

פסק דין

ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט שמואל הרבסט) מיום 2.3.16 בת"פ
12725-01-15.

כללי

1. המשיב הורשע על יסוד הודאתו בעבירות התפרעות, ניסיון לתקיפת שוטרים בנסיבות מחמירות ומעשי פזיזות ורשלנות ונגזרו עליו 9 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי וקנס. הערעור מופנה כנגד קולת העונש.
2. ואלה המעשים: במהלך חודש נובמבר 2012, על רקע מבצע "עמוד ענן", השתתף המשיב בהתפרעות רבת משתתפים, במהלכה יידה המשיב אבנים יחד עם אחרים לעבר כוחות הביטחון וסיכן חיי אדם באמצעות מעשה בחומר לקיח של ירי זיקוקים לעבר כוחות הביטחון. כמו כן, במהלך חודש יולי 2014, על רקע רצח הנער אבו חדיר ז"ל, השתתף המשיב בהתפרעויות שנערכו ברחבי שכונת אבו תור בירושלים, במהלכן ידו אבנים וזיקוקים על בתי תושבים יהודים בשכונה וכן על כוחות המשטרה שהגיעו למקום. בנוסף, ביום 30.10.14 השתתף המשיב בהתפרעות בשכונת אבו תור, בה נורו זיקוקים על בתי תושבים יהודים שבשכונה ונזרקו אבנים על כוחות הביטחון שהגיעו למקום. במסגרת התפרעות זו יידה המשיב אבנים לעבר כוחות המשטרה. ביום 31/10/14 השתתף המשיב בהתפרעות נוספת בשכונת אבו-תור במהלכה יידה אבנים לעבר כוחות משטרה שהגיעו למקום.

טענות הצדדים

עמוד 1

3. המערערת טענה כי בית משפט קמא שגה בהימנעותו מהחמרת מדיניות הענישה בתיקים שעניינם התפרעות וידידי אבנים לעבר כוחות הביטחון, בהתחשב במציאות הביטחונית הקיימת בירושלים בעת האחרונה, ובכך שלא ייחס את המשקל ההולם לשיקולי גמול, הרתעה אישית וכללית. לעמדת המאשימה, מדובר בגל טרור, בו משתתפים צעירים וקטינים רבים, שלחלק גדול מהם אין עבר פלילי וגדל במשפחות נורמטיביות ושומרות חוק. המאשימה הדגישה את הקושי של מערכת אכיפת החוק להתמודד עם תופעה המונית זו ולמגרה ביעילות, טענה כי רק מעטים מובאים בפני בית המשפט, וכי כל מעשה של ידידי אבנים וכל התפרעות מזינים ומלבים את גל הטרור ואת המתיחות הקיימת בירושלים. יתרה מזו, המאשימה טענה כי העונש שהוטל על המשיב אינו הולם גם את מדיניות הענישה הנוהגת ואת חומרת מעשיו. המשיב ביצע עבירות חמורות בארבעה אירועים שונים, מתוכם שלושה אירועים אלימים ביותר, באופן חוזר ונשנה וכשהוא שותף פעיל ואלים לאירועים אלו, ואינו חדל מלבצעם. המאשימה טענה כי המשיב פגע בשלטון החוק, בסדר הציבורי, בביטחון הציבור וכן סיכן את שלמות גופם ונפשם של גורמי אכיפת החוק, תוך פגיעה באינטרס לאפשר את תפקודם התקין של גורמי אכיפת החוק. עוד נטען כי בית משפט קמא היה צריך להתייחס למגמת ההחמרה העולה מתיקוני החקיקה שנערכו לאחרונה בעבירות שעניינן ידידי אבנים, למרות שתיקונים אלה אינם חלים במישרין על המקרה דנן, שכן בכך ביטא המחוקק את הצורך בשימוש בכלים פליליים להתמודדות עם התופעה המתגברת של ידידי האבנים באזור ירושלים. לבסוף, טוענת המאשימה כי בית משפט קמא לא צדק בקביעתו כי מעשיו ונסיבותיו של המשיב דומים לאלה של נאשם 1 ומצדיקים השתתפות עונש זהה. לטענתה, עונשו של נאשם 1 נקבע במסגרת הסדר טיעון שכלל גם הסכמה עונשית, כפי שלא היה בעניינו של המשיב. נאשם 1 הורשע בשתי עבירות של התפרעות ובשתי עבירות של ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, בעוד המשיב הורשע בשלוש עבירות התפרעות, שלוש עבירות ניסיון תקיפת שוטר בנסיבות מחמירות ובעבירה של מעשי פיזיות ורשלנות. כמו כן, נאשם 1 הינו יליד 1993 ללא עבר פלילי, ואילו המשיב הנו יליד 1985, בעל עבר פלילי, לא נטל אחריות על מעשיו, ובעל קווי אישיות בעייתיים. עוד נטען כי בית משפט קמא התייחס בגזר דינו להשוואה בין המשיב לבין עניינם של המעורבים הנוספים באותה פרשה, שגילם צעיר מהמשיב ואין להם עבר פלילי. השוואה זו, כך נטען, מחייבת החמרה בעונשו של המשיב. עוד נטען כי בית משפט קמא השווה מצבו של המשיב למצבו של נאשם 1, אולם מצבם אינו דומה, מעורב אחר שנדון לפני מותב אחר נדון לעונש חמור בהרבה ועקרון אחדות הענישה צריך לפעול גם ביחס הפוך. חלקו של המשיב גדול ועונשו אינו הולם את חומרת מעשיו.

ב"כ המשיב טענה כי המשיב הנו בן 31, ללא הרשעות, מתפקד באורח נורמטיבי. תסקיר שירות המבחן לא היה שלילי אם כי המשיב הודה על פי האמת המשפטית שלו. וכן, המשיב נעצר בתקופה מסוימת לאחר מכן שהה במעצר בית תקופה ממושכת. היום הוא מרצה את עונשו. בית משפט קמא התחשב בכל הנסיבות לקולה, לרבות גילו, הודאתו, השבתו אל בין כתלי הכלא. לא מדובר במאסר בעבודות שירות אלא במאסר ממש. המשיב מוגדר כאסיר בטחוני ועל כן אין לו חופשות. מדובר במשפחה שוחרת שלום. על כן אין מדובר במקרה בו ראוי להתערב ודין הערעור להידחות.

תסקיר שירות המבחן

4. מתסקיר שירות המבחן שנערך בעניינו של המשיב עולה כי הינו יליד 1985, כבן 30 שנים, נשוי ואב ל - 3 ילדים ומתגורר עם משפחתו בבית הוריו בירושלים. מזה כ - 10 שנים ועד למעצרו, עבד המערער במספר חברות ניקיון. למשיב הרשעה קודמת משנת 2009 בעבירה של גניבת כרטיס חיוב, בגינה נדון, בין היתר, למאסר על תנאי. שירות המבחן התרשם כי למשיב אין דפוסי חשיבה עבריינים, אך ברקע לביצוע העבירות עומד מבנה אישיותי. המשיב לא לקח אחריות על מעשיו, והכחיש את ביצוע העבירות לאחר שהודה בהסדר הטיעון. שירות המבחן נמנע מהמלצה טיפולית בעניינו. הומלץ להתחשב במצבו הכלכלי הבעייתי, שנפגע עקב מעצר בית מלא בו היה נתון למשך תקופה של כשנה.

דין

6. המשיב ביצע עבירות שחומרתן ברורה. החומרה בעבירת ידוי האבנים מצאה ביטוי בפסיקה ובענישה, וההתייחסות אליה היא כאל שימוש בנשק קר: **"אין צריך להרחיב בדברים על כך שהשלכת אבנים עלולה לגרום לתוצאות הרות אסון. היא עלולה להביא לתאונה שסופה מר. אכן, "אבנים - פגיעתן רעה, והמיידיה אותן יכול רק לשער את מידת הפגיעה, העלולה להגיע חלילה כדי מחיר דמים, והיו דברים מעולם"** (ע"פ 5371/14 פלוני נ' מדינת ישראל (2014), המפנה לע"פ 8639/13 אלדבס נ' מדינת ישראל, (2014) וע"פ 7140/13 פלוני נ' מדינת ישראל (2014)). הסיכון הרב הנשקף מידיי אבנים מחייב גזירת עונשים שיש בהם כדי להרתיע הן את המבצע עצמו והן את העבריינים בכוח, צעירים המתפתים על נקלה להשליך אבנים. עבירות אלו מחייבות אפוא תגובה עונשית מתאימה - מחמירה ומכבידה. לצערנו, תופעת ההתפרעות וידיי האבנים מתרחשת חדשות לבקרים במקומותינו, ואין בה חדש. כמו כן, מדובר בהשתתפות באירועים ספונטניים ובלתי מתוכננים, ולכך נלוות חומרה רבה, הנובעת מהאופן הקל והנמהר בו הם מתרחשים, ומהקושי בהשתלטות כוחות הביטחון על התרחשות אירועים כאלה. החומרה הנלווית לידיי אבנים בנסיבות אלה היא, בין היתר, הביצוע בצוותא ביחד עם ההמון המתפרע: **"העזרה ההדדית והעידוד ההדדי שפורעים עוזרים ומעודדים איש את רעהו יש בהם אפקט סינרגטי, והסיכון לשלום הציבור גובר והולך"** (כב' השופט מ' חשין ז"ל בבש"פ 7171/00 מדינת ישראל נ' חאמד, פ"ד נד(4) 729, 731-732 (2000)). המשיב דן ביצע עבירות חמורות בהתפרעויות שונות, בהן השתתף באופן פעיל, על רקע אידאולוגי-לאומני, שהיה בהן כדי לפגוע בביטחון הציבור, בסדר הציבורי, וביכולתם של כוחות הביטחון לפעול להגנה על ערכים אלה. המשיב אמנם הודה במיוחס לו, באופן שהביא לחיסכון בזמן שיפוטי ולייעול ההליכים, ויש לזקוף זאת לקולה, אך יחד עם זאת הוא לא לקח אחריות על מעשיו ואף הכחיש בפני שירות המבחן את ביצוע המעשים, לאחר שהודה בהסדר הטיעון. בנוסף, בעברו הפלילי של המשיב הרשעה קודמת, בגינה הוטל עליו, בין היתר, מאסר על תנאי, שלא היה בו כדי להרתיעו מלעבור על החוק פעמים נוספות. בנסיבות דנן, העונשים שהטיל בית משפט קמא על המשיב מקלים עמו ואינם הולמים את חומרת מעשיו ואינם מקדמים את אינטרס ההרתעה. נוכח אלה ונוכח כך שהמשיב שנה וחזר על מעשיו מספר פעמים בשנים האחרונות, הערעור מתקבל. עונש המאסר בפועל אותו ירצה המשיב, יעמוד על 13 חודשים. יתר חלקי גזר הדין יעמדו על כנם.

ניתן היום, י"א תמוז תשע"ו, 17 יולי 2016, במעמד ב"כ המערערת, ב"כ המשיב ובהעדר המשיב - בהסכמה.

שירלי רנר, שופטת

כרמי מוסק, שופט

רפי כרמל, שופט
אב"ד